YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (ensimmäinen jaosto)
2 päivänä lokakuuta 2003 *

Asiassa C-411/01,

jonka tribunal d'instance de Metz (Ranska) on saattanut EY 234 artiklan nojalla yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen tässä kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Gefco SA

vastaan

Receveur principal des douanes

ennakkoratkaisun yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1) 145—151 artiklan tulkinnasta,

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja M. Wathelet sekä tuomarit P. Jann ja R. Rosas (esittelevä tuomari),

julkisasiamies: A. Tizzano,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Gefco SA, edustajanaan avocat F. Goguel,

— Ranskan hallitus, asiamiehinään G. de Bergues ja A. Colomb,

— Portugalin hallitus, asiamiehinään L. Fernandes, J. Serra de Andrade ja Â. Seiça Neves,

— Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään R. Tricot,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan Gefco SA:n, edustajanaan F. Goguel, Ranskan hallituksen, asiamiehenään A. Colomb, ja komission, asiamiehinään B. Stromsky ja X. Lewis, 27.11.2002 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 26.3.2003 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Tribunal d'instance de Metz on esittänyt yhteisöjen tuomioistuimelle 8.10.2001 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimeen 17.10.2001, EY 234 artiklan nojalla ennakkoratkaisukysymyksen yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 (EYVL L 302, s. 1; jäljempänä tullikoodeksi) 145—151 artiklan tulkinnasta.

2 Tämä kysymys on tullut esiin tulliasioitsijatoimintaa harjoittavan Gefco SA:n (jäljempänä Gefco) ja tulliviranomaisten välisessä oikeusriidassa, joka koskee kolmikantaiseen ulkoiseen jalostusmenettelyyn kuuluvan toiminnon yhteydessä syntynyttä tullivelkaa.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

3 Tullikoodeksin 65 artiklassa säädetään seuraavaa:

"Tavaranhaltijan pyynnöstä tämän on sallittava oikaista yhtä tai useampaa tulli-ilmoituksessa antamaansa tietoa sen jälkeen, kun tulliviranomaiset ovat vastaanottaneet ilmoituksen. Oikaisulla ei voida muuttaa ilmoitusta koskemaan muita kuin siinä alun perin tarkoitettuja tavaroita.

Oikaisua ei kuitenkaan voida sallia, jos sitä pyydetään sen jälkeen, kun tulliviranomaiset ovat:

— —

c) luovuttaneet tavarat."

4 Tullikoodeksin 78 artiklassa, joka on otsikon "Ilmoitusten jälkitarkastus" alla, säädetään seuraavaa:

"1. Tulliviranomaiset voivat viran puolesta tai tavaranhaltijan pyynnöstä oikaista ilmoitusta tavaroiden luovutuksen jälkeen.

— —

3. Jos ilmoituksen tarkastus tai jälkitarkastus osoittaa, että kyseistä tullimenettelyä koskevia säännöksiä on sovellettu virheellisten tai puutteellisten tietojen perusteella, tulliviranomaisten on mahdollisesti annettujen säännösten mukaisesti toteutettava tilanteen korjaamiseksi tarvittavat toimenpiteet käytettävissään olevat uudet tiedot huomioon ottaen."

5 Tullikoodeksin 87 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Kyseisen menettelyn käyttämisen edellytykset on vahvistettava sitä koskevassa luvassa.

2. Luvanhaltijan on ilmoitettava tulliviranomaisille kaikista luvan myöntämisen jälkeen ilmenevistä seikoista, jotka ovat omiaan vaikuttamaan luvan voimassaoloon tai sisältöön."

6 Ulkoisen jalostuksen tullimenettelystä säädetään tullikoodeksin 145—160 artiklassa.

7 Tullikoodeksin 145 artiklan 1 kohdassa säädetään, että ulkoisessa jalostusmenettelyssä voidaan viedä yhteisötavaroita väliaikaisesti yhteisön tullialueelta jalostustoimintoja varten sekä luovuttaa näissä toiminnoissa saatavia tuotteita vapaaseen liikkeeseen kokonaan tai osittain tuontitullitta.

8 Saman koodeksin 148 artiklan 1 kohdan b alakohdassa säädetään, että ulkoista jalostusta koskeva lupa voidaan myöntää ainoastaan, jos pidetään mahdollisena todeta, että jalostetut tuotteet tuotetaan väliaikaisesti vietyjen tavaroiden käytön tuloksina.

9 Tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdan mukaan täydellistä tai osittaista vapautusta tuontitulleista tullikoodeksin 151 artiklan 1 kohdan mukaisesti ei voida myöntää, jos jotakin ulkoiseen jalostusmenettelyyn liittyvää edellytystä tai velvollisuutta ei täytetä, jollei todeta, ettei niiden täyttämättömyys tosiasiallisesti vaikuta mainitun menettelyn oikeaan toimintaan.

10 Tullikoodeksin 151 artiklan 1 kohdassa säädetään, että täydellinen tai osittainen vapautus tuontitulleista tullikoodeksin 145 artiklan mukaisesti on toteutettava siten, että vapaaseen liikkeeseen luovutetuista jalostetuista tuotteista kannettavien tuontitullien määrästä vähennetään niiden tuontitullien määrä, jotka kannettaisiin samana päivänä väliaikaisesti viedyistä tavaroista, jos ne olisi tuotu yhteisön tullialueelle maasta, jossa niihin on kohdistettu jalostustoiminto tai viimeisin jalostustoiminto.

11 Tullikoodeksin 151 artiklan 2 kohdassa täsmennetään, että määrä, joka on vähennettävä kyseisen artiklan 1 kohdan mukaisesti, on laskettava sen paljouden ja lajin mukaan, joka kyseisillä tavaroilla on sinä päivänä, jona niiden asettamista ulkoiseen jalostusmenettelyyn koskeva ilmoitus vastaanotetaan, sekä muilla määräytymisperusteilla, joita tavaroihin sovelletaan sinä päivänä, jona jalostettujen tuotteiden vapaaseen liikkeeseen luovutusta koskeva ilmoitus vastaanotetaan.

12 Tullikoodeksin 220 artiklassa, joka koskee tullivelasta johtuvan tullien määrän kirjaamista tileihin ja tiedoksi antamista velalliselle, säädetään seuraavaa:

"1. Jos — — [tullivelasta johtuva tullien määrä] on kirjattu tileihin lain mukaan kannettavaa määrää pienempänä, kannettava tai kannettavaksi jäävä tullien määrä on kirjattava tileihin kahden päivän kuluessa siitä päivästä, jona tulliviranomaiset ovat todenneet tilanteen ja voivat laskea lain mukaan kannettavan tullien määrän sekä osoittaa velallisen (jälkikäteen tapahtuva tileihin kirjaaminen). — —

2. — — tileihin kirjaaminen ei tapahdu jälkikäteen, jos:

— —

b) lain mukaan kannettavien tullien määrät ovat jääneet kirjaamatta tileihin tulliviranomaisten erehdyksen vuoksi, jota osaltaan vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut velan maksamisesta vastuussa ollut ei ole voinut kohtuudella havaita."

13 Tullikoodeksissa tarkoitetut ulkoisen jalostusmenettelyn soveltamissäännökset muodostuivat kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevan asian tosiseikkojen tapahtuma-aikaan tietyistä yhteisön tullikoodeksista annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 soveltamista koskevista säännöksistä 2 päivänä heinäkuuta 1993 annetun komission asetuksen (ETY) N:o 2454/93 (EYVL L 253, s. 1; jäljempänä soveltamisasetus) 748—787 artiklan säännöksistä.

14 Tariffi- ja tilastonimikkeistöstä ja yhteisestä tullitariffista 23 päivänä heinäkuuta 1987 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2658/87 (EYVL L 256, s. 1) liitteessä I, sellaisena kuin se on muutettuna 9.9.1996 annetulla komission asetuksella N:o 1734/96 (EYVL L 238, s. 1), oleva yhdistetty nimikkeistö (jäljempänä CN) on tavaranimikkeistö, jonka tarkoituksena on vastata sekä yhteisen tullitariffin että yhteisön ulkomaankaupan tilastoinnin tarpeita. Siinä säädetään kahdeksannumeroisista nimikkeistä kunkin tavaran tariffiinluokittelua varten.

Kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä oleva oikeudenkäyntiasia ja ennakkoratkaisukysymys

15 Hewlett Packard Italiana SpA sai vuonna 1995 Italian tulliviranomaisilta luvan viedä väliaikaisesti ulkoisessa jalostusmenettelyssä elektronisia muistikortteja Italiasta Kiinaan ja Japaniin niiden asentamiseksi tulostimiin, jotka oli sitten tarkoitus tuoda jalostettuina tuotteina takaisin yhteisön tullialueelle, täsmällisemmin sanottuna Ranskaan.

16 Elektronisten muistikorttien väliaikaista vientiä koskevaan lupaan merkittiin Hewlett Packard Italiana SpA:n ilmoittama CN:n tariffinimike, eli nimike 8473 30 90. Näiden osien tariffinimikkeenä oli "INF 2 -lomakkeeksi" kutsu-

tussa, kyseisen yrityksen pyynnöstä laaditussa tiedotuslomakkeessa CN:n nimike 8473, eli sellainen nimike, johon käsittää ilmoitetun nimikkeen neljä ensimmäistä numeroa.

17 Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että sekä väliaikaista vientiä koskevaan lupaan että INF 2 -lomakkeeseen oli liitetty mukaan elektronisten muistikorttien yksityiskohtainen tekninen kuvaus.

18 Elektroniset muistikortit vietiin Italiasta Kiinaan ja Japaniin. Gefco toi tulostimet, joihin oli asennettu nämä kortit, yhteisöön. Se toimi asiakkaansa Hewlett Packard Francen lukuun, joka puolestaan toimi Hewlett Packard Europen lukuun. Gefco ilmoitti muistikortit tuonnin yhteydessä tariffinimikkeeseen CN 8473 30 10, eikä siis nimikkeeseen CN 8473 30 90, johon ne oli ilmoitettu väliaikaisen viennin yhteydessä.

19 Ranskan tulliviranomaiset totesivat 3.12.1998 laaditussa pöytäkirjassa, että nämä tariffinimikkeet poikkeavat toisistaan, ja aloittivat asiassa tutkimuksen. Tutkimuksen mukaan Hewlett Packard Europe oli antanut ohjeen ilmoittaa takaisintuodut tavarat CN:n tariffinimikkeeseen 8473 30 10, mutta samat tavarat oli ilmoitettu virheellisesti väliaikaisen viennin yhteydessä edelleen CN:n nimikkeeseen 8473 30 90 ainakin marraskuuhun 1996 asti.

20 CN:n tariffinimikkeeseen 8473 30 90 kuuluneista tavaroista on kannettu 1.1.1996 alkaen 1,6 prosentin ja CN:n tariffinimikkeeseen 8474 30 10 kuuluneista tavaroista 3,3 prosentin suuruinen tulli.

21 Italian viranomaiset vahvistivat 21.6.1999 laatimassaan pöytäkirjassa elektronisten muistikorttien oikeaksi tulliluokitukseksi CN:n tariffinimikkeen 8473 30 10 ja totesivat, että näiden korttien väliaikaista vientiä koskevissa asiakirjoissa oleva merkintä oli virheellinen.

22 Ranskan tulliviranomaiset katsoivat, että Gefco muutti tariffiviittausta ilman, että se olisi saanut siihen luvan Italian tulliviranomaisilta. Kyseinen yhtiö ei ollut pyytänyt asiantuntijalausunnon laatimista sen toteennäyttämiseksi, että viennin yhteydessä ilmoitettu tariffinimike oli virheellinen. Viranomaiset antoivat näin ollen 26.9.2000 Gefcolle tiedoksi tullisäännöstön noudattamatta jättämisestä laaditun pöytäkirjan, jossa sitä vaadittiin maksamaan tullivelkana elektronisiin muistikortteihin Ranskassa ilmoitetun tariffinumeron mukaan sovellettavan tullin ja Italiassa ilmoitetun tariffinumeron mukaan sovellettavan tullin välinen erotus.

23 Gefcon mukaan ilmoituksissa ja vientiä koskevissa luvissa oleva merkintä johtui aineellisista virheistä, koska italialaiselle tavaranhaltijalle ilmoitettiin vasta vuoden 1996 marraskuun lopulla, että 1.1.1996 lähtien sovellettavaksi tuleva tariffinimike oli 8473 30 10, eikä enää CN:n nimike 8473 30 90.

24 Koska nämä perustelut eivät vakuuttaneet Ranskan tulliviranomaisia, receveur principal des douanes (johtava tulliviranomainen) antoi 19.10.2000 Gefcolle tiedoksi päätöksen, jossa yritystä vaadittiin maksamaan maksamatta jätetyistä tulleista ja arvonlisäveroista koostuva 8 795 672 Ranskan frangin suuruinen määrä.

25 Gefco riitautti tämän päätöksen 8.11.2000 ja saattoi sen tribunal d'instance de Metzin käsiteltäväksi. Gefcon mukaan kannettavat tullit on laskettava Ranskan tullissa tavaroiden takaisintuonnin yhteydessä ilmoitetun tariffinimikkeen perusteella, koska tämä nimike oli aineellisesti oikea. Tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdassa ja 151 artiklan 2 kohdassa ei viitata viennin yhteydessä ilmoitettuun tavaran lajiin, ja näiden säännösten hengen mukaan kyseiset säännökset koskevat pikemminkin tavaroiden oikeaa lajia.

26 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin toteaa, että tullikoodeksissa tai soveltamisasetuksen 748—796 artiklassa ei tarkenneta, tarkoitetaanko käsitteellä "tavaroiden laji" tuotteen oikeaa vai vienti-ilmoituksessa mainittua tariffiviitettä. Tämä tarkennus on tarpeen, jotta pääasiassa voidaan ratkaista, saiko Gefco muuttaa myöhemmin yksipuolisesti tariffiviitettä.

27 Tässä tilanteessa tribunal d'instance de Metz on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

"Onko kolmikantaisessa ulkoisessa jalostusmenettelyjärjestelmässä yhteisön tullikoodeksin [asetus N:o 2913/92] 145—151 artiklaa tulkittava siten, että talouden toimija ei voi jalostettuja tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovuttaessaan vähentää niiden tuontitullien määrään, jotka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella, jos tavaroiden viennin yhteydessä oli ilmoitettu toinen, virheellinen tariffinimike?"

Ennakkoratkaisukysymys

Yhteisöjen tuomioistuimelle esitetyt huomautukset

28 Gefco esittää aluksi, että ennakkoratkaisukysymyksessä on selvästi kyse viranomaisten erehdyksen takia toisistaan poikkeavista tariffinimikkeistä ja että sen vilpitöntä mieltä ei voida asettaa kyseenalaiseksi. Väliaikaisesta viennistä tehdyt ilmoitukset oli liitetty kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa jäljennöksinä tuonti-ilmoituksiin siten, että tuonti-ilmoitusten tarkkaavaisessa tarkastelussa olisi pitänyt havaita, että viennin yhteydessä ilmoitettu tariffinimike poikkesi tuonnin yhteydessä ilmoitetusta tariffinimikkeestä.

29 Gefcon mukaan Ranskan tulliviranomaiset lähtivät siitä, että tullikoodeksin 151 artiklan 2 kohdan ensimmäisessä alakohdassa viitataan tavaroiden ulkoiseen jalostusmenettelyyn asetettaessa ilmoitettuun tavaran lajiin. Kyseinen alakohta ei kuitenkaan sisällä mitään sellaista, minkä perusteella edellä olevaa tulkintaa voitaisiin pitää perusteltuna. Gefcon mukaan on todennäköistä, että tällä säännöksellä velvoitetaan ottamaan huomioon tavaroiden todellinen laji pikemminkin kuin niiden ilmoitettu laji, joka osoittautuu myöhemmin virheelliseksi.

30 Gefco vetoaa kantansa tueksi lisäksi tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohtaan, jonka mukaan täydellistä tai osittaista vapautusta tuontitulleista ei voida myöntää, jos jotakin ulkoiseen jalostusmenettelyyn liittyvää edellytystä tai velvollisuutta ei täytetä, jollei todeta, ettei niiden täyttämättömyys tosiasiallisesti vaikuta mainitun menettelyn oikeaan toimintaan. Se korostaa, että sellaisen toiminnan olennaisena edellytyksenä on, että asiassa on oltava mahdollista todeta, että jalostettuja tuotteita tuotettaessa on käytetty väliaikaisesti vietyjä tavaroita. Minkään seikan perusteella ei voida katsoa, että tavaroiden väliaikaisesta viennistä ilmoitettaessa tapahtuneella tariffinimikettä koskevalla aineellisella virheellä olisi ollut edes vähäistä vaikutusta sovellettavan tullimenettelyn toimintaan.

31 Gefco katsoo, että Ranskan tulliviranomaisten ehdottamasta asian erittelystä seuraava rankaisemistoimenpide on suhteeton pääasiassa kysymyksessä olevan kaltaisen rikkomuksen vakavuuteen nähden. Se viittaa tältä osin yhteisöjen tuomioistuimen asiassa 203/80, Casati, 11.11.1981 antamasta tuomiosta (Kok. 1981, s. 2595, Kok. Ep. VI, s. 217), yhdistetyissä asioissa 286/82 ja 26/83, Luisi ja Carbone, 31.1.1984 antamasta tuomiosta (Kok. 1984, s. 377, Kok. Ep. VII, s. 455) ja asiassa 68/88, komissio vastaan Kreikka, 21.9.1989 antamasta tuomiosta (Kok. 1989, s. 2965, Kok. Ep. X, s. 167) ilmenevään oikeuskäytäntöön.

32 Gefco katsoo tämän perusteella, että sitä ei kielletä tullikoodeksissa — kun sitä tulkitaan oikein — vähentämästä jalostetuista tuotteista kannettavista tuontitulleista niiden tuontitullien määrää, joka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella.

33 Ranskan hallitus katsoo sen sijaan, että yksistään väliaikaista vientiä koskevassa luvassa mainittu tariffinimike voi olla ratkaiseva päätettäessä ulkoisen jalostusmenettelyn perusteella suoritettavasta verotuksesta. Se toteaa, että tariffinimikkeen vaihtaminen on mahdollista kahdessa tapauksessa, mutta jatkaa, ettei tällaisista tapauksista ole kysymys nyt esillä olevassa asiassa. Gefco ei ole nimittäin ilmoittanut tulliviranomaisille tullikoodeksin 87 artiklan 2 kohdan mukaisesti, että väliaikaisesti vietyjen tavaroiden tariffinimikettä olisi ollut syytä muuttaa. Se ei ole myöskään oikaissut väliaikaisesta viennistä tehdyssä ilmoituksessa annettuja tietoja tullikoodeksin 65 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla.

34 Ranskan hallitus väittää, että ne edellytykset, joiden mukaan ulkoista jalostusmenettelyä voidaan käyttää, vahvistetaan tulliviranomaisten antamassa luvassa. Tästä seuraa, että talouden toimija voi vähentää tavaroiden takaisintuonnin yhteydessä ainoastaan tässä luvassa mainittua tariffinimikettä vastaavat tullit.

35 Ranskan hallitus päätyy tämän perusteella katsomaan, että ennakkoratkaisukysymyksessä esitettyjen olosuhteiden kaltaisessa tilanteessa maahantuoja, joka ei ole ilmoittanut tulliviranomaisille kaikista ulkoista jalostusmenettelyä koskevan luvan myöntämisen jälkeen ilmenneistä seikoista eikä ole oikaissut väliaikaisesta viennistä tehdyssä ilmoituksessa annettuja tietoja sen jälkeen kun tulliviranomaiset olivat vastaanottaneet ilmoituksen eikä näin ollen ole saanut sellaista lupaa, jossa tariffinimikkeen muuttumisesta olisi ilmoitettu, ei saa tullikoodeksin 145—151 artiklan säännösten perusteella jalostettuja tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovuttaessaan vähentää niiden tuontitullien määrää, jotka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella.

36 Portugalin hallitus katsoo, että koska väliaikaisesti viedyt tavarat oli luokiteltu ilmoituksessa CN:n tariffinimikkeeseen 8473 30 90 ja koska tulliasioitsija oli vahvistanut tämän luokittelemisen viennin yhteydessä, Gefco ei voinut periaatteessa muuttaa luokittelua yksipuoleisesti, jollei se ollut hakenut ja saanut tähän lupaa.

37 Portugalin hallitus kysyy vielä, onko esillä olevan asian kaltaisissa olosuhteissa kysymyksessä tulliviranomaisten erehdys. Jos näin on, asiassa on tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan tutkittava, eikö vilpittömässä mielessä toiminut ja kaikkia voimassa olevia tulli-ilmoitusta koskevia säännöksiä noudattanut velan maksamisesta vastuussa ollut voinut kohtuudella havaita erehdystä.

38 Portugalin hallituksen mukaan asiassa on lisäksi otettava huomioon kokonaistilanne ja suhteellisuusperiaate. Italian tulliviranomaiset olivat säännönmukai-

sesti hyväksyneet virheelliset tulli-ilmoitukset tietyn ajanjakson aikana, ja asiassa ei ole esitetty minkäänlaista näyttöä siitä, ettei Gefco olisi toiminut vilpittömässä mielessä.

39 Kyseinen hallitus päätyy siten siihen, että toimivaltaisten tulliviranomaisten on sallittava se, että väliaikaisesti viedyt tavarat katsotaan luokitelluiksi oikeaan tariffinimikkeeseen, mikäli tietyt edellytykset täyttyvät; näitä edellytyksiä ovat vilpitön mieli, ilmeisen laiminlyönnin tai talouden toimijan syyksi luettavan menettelyn puuttuminen ja kaikkien voimassaolevien tulli-ilmoitusta koskevien säännöksien noudattaminen. Lisäksi kysymyksessä olevien tavaroiden lajin ei pitäisi olla epäselvä. Asiassa on otettava huomioon myös yrityksen tekemä virhe ja toimivaltaisten viranomaisten erehdys sekä arvioitava asiassa sovellettavien kriteereiden mukaan, voitiinko tämä erehdys havaita. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia, täyttyvätkö nämä edellytykset.

40 Komissio muistuttaa siitä, että ulkoisen jalostusmenettelyn käyttäminen edellyttää tulliviranomaisten myöntämää lupaa. Kansallisen tuomioistuimen tehtävänä on tutkia, onko kansallisen tuomioistuimen käsiteltävänä olevassa asiassa katsottava, että väliaikaisesti viedyt tavarat eivät kuulu tavaroiden oikean tariffinimikkeen takia talouden toimijan saaman luvan soveltamisalaan.

41 Komission mukaan on olemassa olettama, jonka mukaan tavaroiden lajia koskeva virheellinen ilmoitus katsotaan laiminlyönniksi, joka tosiasiallisesti vaikuttaa ulkoisen jalostusmenettelyn oikeaan toimintaan tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla. Tämä olettama voidaan kuitenkin kumota. Talouden toimijan tehtävänä on todistaa, että tavaroiden lajia koskeva virheellinen ilmoitus ei vaikuta sanotulla tavalla.

42 Komissio päätyy tämän perusteella siihen, että jos — silloin kun kysymyksessä ei ole sellainen laiminlyönti, joka tosiasiallisesti olisi vaikuttanut kysymyksessä olevan tullimenettelyn asianmukaiseen toimintaan — tullitarkastuksessa voidaan kiistattomasti selvittää väliaikaisesti vietyjen tavaroiden oikea tariffinimike ja tähän vientiin on saatu tulliviranomaisten lupa, talouden toimija saa vähentää niiden tuontitullien määrän, jotka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella, jos tavaroiden viennin yhteydessä oli ilmoitettu toinen, virheellinen tariffinimike.

Yhteisöjen tuomioistuimen vastaus

43 Kansallinen tuomioistuin kysyy, onko tullikoodeksin 145—151 artiklaa tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että talouden toimija, joka oli ilmoittanut tavarat virheelliseen tariffinimikkeeseen silloin kun ne oli vietiin väliaikaisesti yhteisön alueelta ulkoisessa jalostusmenettelyssä, voi vähentää jalostettuja tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovuttaessaan niiden tuontitullien määrän, jotka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella.

44 Tähän kysymykseen vastaamiseksi on tutkittava aluksi, voidaanko tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohtaa soveltaa nyt esillä olevan asian kaltaisissa olosuhteissa, kuten Portugalin hallitus on ehdottanut.

45 Tässä säännöksessä säädetään, että kannettavan tai kannettavaksi jäävän tullien määrän osalta tileihin kirjaaminen ei tapahdu jälkikäteen, jos lain mukaan

kannettavien tullien määriä ei ole määritelty oikein toimivaltaisista tulliviranomaisista itsestään johtuvan sellaisen erehdyksen vuoksi, jota velan maksamisesta vastuussa ollut ei voinut kohtuudella havaita.

46 Kuten julkisasiamies on todennut ratkaisuehdotuksensa 53 ja 54 kohdassa, pääasiassa kysymyksessä olevien väliaikaisesti vietyjen tavaroiden tariffinimikkeen määrittelyssä tapahtunut virhe ei kuitenkaan johtunut Ranskan tai Italian tulliviranomaisista vaan ensi sijassa italialaisen tavaranhaltijan Hewlett Packard Italiana SpA:n virheestä, sillä tämä käytti virheellistä tariffinimikettä väliaikaisesta viennistä tekemissään ilmoituksissa. Lisäksi asiakirja-aineistosta käy ilmi, että Gefco oli voinut havaita virheen melko helposti.

47 Yhteisöjen tuomioistuin toteaa, että tullikoodeksin 220 artiklan 2 kohdan b alakohdan soveltamisedellytykset eivät täyty nyt esillä olevan asian kaltaisissa olosuhteissa.

48 Näin ollen esillä olevan asian kaltaista tilannetta on tarkasteltava yksinomaan ulkoista jalostusmenettelyä koskevien säännösten pohjalta eli erityisesti tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdan perusteella. Kyseisen säännöskohdan mukaan täydellistä tai osittaista vapautusta tuontitulleista ei voida myöntää, jos jotakin ulkoiseen jalostusmenettelyyn liittyvää edellytystä tai velvollisuutta ei täytetä, jollei todeta, ettei niiden täyttämättömyys tosiasiallisesti vaikuta mainitun menettelyn oikeaan toimintaan.

49 On syytä palauttaa mieliin, että nyt esillä olevassa tapauksessa väliaikaisesta viennistä tehdyssä ilmoituksessa oleva ja sittemmin vientiä koskevaan lupaan otettu tariffinimike oli virheellinen. Asiakirja-aineistosta käy ilmi, että näitä

asiakirjoja ei ole oikaistu virallisesti. Yksikään tässä asiassa huomautuksensa esittäneistä asian osapuolista ei ole kiistänyt sitä, että tällaisissa olosuhteissa kaikkia ulkoiseen jalostusmenettelyyn liittyviä velvollisuuksia ja edellytyksiä ei ole täytetty.

50 Osapuolet ovat kuitenkin eri mieltä siitä, onko talouden toimijalla silloin, kun asian kannalta merkityksellisiä tulliasiakirjoja ei ole muutettu virallisesti, oikeus näyttää, että virheellinen ilmoitus ei ole tosiasiallisesti vaikuttanut ulkoisen jalostusmenettelyn oikeaan toimintaan tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

51 Tältä osin on todettava, että tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohta menettäisi merkityksensä, jos talouden toimija ei saisi missään olosuhteissa esittää sellaista näyttöä. On syytä palauttaa mieliin, että ulkoisen jalostusmenettelyn tavoitteena on välttää se, että Euroopan yhteisöjen alueen ulkopuolelle ulkoista jalostusta varten viedyistä tavaroista kannetaan tullia (ks. vastaavasti asia C-142/96, Wacker Werke, tuomio 17.7.1997, Kok. 1997, s. I-4649, 21 kohta). Kuten julkisasiamies toteaa ratkaisuehdotuksensa 66 kohdassa, tämän tavoitteen toteutuminen vaarannettaisiin tulkinnalla, jonka mukaan kysymyksessä olevaa näyttöä ei saataisi esittää, koska talouden toimijoiden maksettavaksi asetettaisiin silloin perusteettomasti normaalia suurempi tulli.

52 Koska sellaista näyttöä saadaan siis esittää, on täsmennettävä, että näytön esittäminen kuuluu tullivelan maksamisesta vastuussa olevalle. Tämän on todistettava toimivaltaisille kansallisille viranomaisille, että väliaikaisesta viennistä tehty ilmoitus ei ole tosiasiallisesti vaikuttanut kysymyksessä olevan menettelyn oikeaan toimintaan. Sellaisen näytön johdosta on nimittäin voitava todeta täysin riidattomasti erityisesti, että jalostettuja tuotteita tuotettaessa on käytetty väliaikaisesti vietyjä tavaroita.

53 Kuten komissio on täysin oikein todennut, virheellinen ilmoitus vaikuttaa yleensä tosiasiallisesti ulkoisen jalostusmenettelyn oikeaan toimintaan. Näin ei kuitenkaan tapahdu välttämättä silloin, kun tulliviranomaiset ovat itse todenneet, että asian kannalta merkityksellisten asiakirjojen sisältö on virheellinen, ja kun tavarat voidaan helposti luokitella oikein väliaikaisesti vietyjen tavaroiden todellisesta luonteesta esitettävän näytön avulla.

54 On todettava, että Italian viranomaiset ovat vahvistaneet tässä asiassa, että väliaikaisesti vietyjen tavaroiden oikea tariffinimike oli Gefcon ilmoittama nimike. Lisäksi väliaikaista vientiä koskevassa luvassa oli joitakin tietoja, joiden perusteella näiden tavaroiden todellinen luonne pystyttiin toteamaan.

55 Edellä esitetyn perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että:

— tullikoodeksin 145—151 artiklaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että talouden toimija, joka oli ilmoittanut tavarat virheelliseen tariffinimikkeeseen silloin kun ne vietiin väliaikaisesti yhteisön alueelta ulkoisessa jalostusmenettelyssä, esittää myös silloin, kun väliaikaisesta viennistä tehtyä ilmoitusta ei ole muutettu virallisesti, näytön siitä, että virheellinen ilmoitus

ei ole tosiasiallisesti vaikuttanut kysymyksessä olevan menettelyn oikeaan toimintaan tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla

— sellaisen näytön johdosta on voitava todeta täysin riidattomasti erityisesti, että jalostettuja tuotteita tuotettaessa on käytetty väliaikaisesti vietyjä tavaroita

— ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista kaikkien asiaa koskevien olosuhteiden perusteella, onko talouden toimija esittänyt tällaisen näytön vai ei

— jos se on esittänyt kyseisen näytön, niiden tuontitullien määrä, jotka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella, voidaan vähentää jalostettuja tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa.

Oikeudenkäyntikulut

56 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomautuksensa esittäneille Ranskan ja Portugalin hallituksille ja komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (ensimmäinen jaosto)

on ratkaissut tribunal d'instance de Metzin 8.10.2001 tekemällään päätöksellä esittämän kysymyksen seuraavasti:

1) Yhteisön tullikoodeksista 12 päivänä lokakuuta 1992 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 2913/92 145—151 artiklaa on tulkittava siten, että ne eivät ole esteenä sille, että talouden toimija, joka oli ilmoittanut tavarat virheelliseen tariffinimikkeeseen silloin kun ne vietiin väliaikaisesti yhteisön alueelta ulkoisessa jalostusmenettelyssä, esittää myös silloin, kun väliaikaisesta viennistä tehtyä ilmoitusta ei ole muutettu virallisesti, näytön siitä, että virheellinen ilmoitus ei ole tosiasiallisesti vaikuttanut kysymyksessä olevan menettelyn oikeaan toimintaan tullikoodeksin 150 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

2) Sellaisen näytön johdosta on voitava todeta täysin riidattomasti erityisesti, että jalostettuja tuotteita tuotettaessa on käytetty väliaikaisesti vietyjä tavaroita.

3) **Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen tehtävänä on ratkaista kaikkien asiaa koskevien olosuhteiden perusteella, onko talouden toimija esittänyt tällaisen näytön vai ei.**

4) **Jos se on esittänyt kyseisen näytön, niiden tuontitullien määrä, jotka kannettaisiin väliaikaisesti viedyistä tavaroista niiden oikean tariffinimikkeen perusteella, voidaan vähentää jalostettuja tuotteita vapaaseen liikkeeseen luovutettaessa.**

Wathelet Jann Rosas

Julistettiin Luxemburgissa 2 päivänä lokakuuta 2003.

R. Grass — kirjaaja

M. Wathelet — ensimmäisen jaoston puheenjohtaja